

BOSNA I HERCEGOVINA
Ministarstvo komunikacija i prometa
Direkcija za civilno zrakoplovstvo

A

C

D

H

B

**PRAVILNIK O RADU ZRAKOPLOVNE
METEOROLOŠKE SLUŽBE BOSNE I
HERCEGOVINE**

Datum: 19. februar 2007.g.
Referentni broj: 03-293.5-152-1/07
Jezik: bosanski

Na osnovu člana 16. i člana 61. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", broj 32/02), i člana 13. stav 9. Zakona o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 2/04), generalni direktor Direkcije za civilno zrakoplovstvo Bosne i Hercegovine donosi

PRAVILNIK

O RADU ZRAKOPLOVNE METEOROLOŠKE SLUŽBE BOSNE I HERCEGOVINE

DIO PRVI - OPĆE ODREDBE

Član 1.

(Predmet)

- (1) Ovim Pravilnikom se definišu osnovni pojmovi, organizaciona struktura i zadaci zrakoplovne meteorološke službe Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: BiH).
- (2) Zrakoplovna meteorološka služba BiH se u svom radu pridržava standarda i preporučene prakse koju je usvojila Međunarodna organizacija za civilno zrakoplovstvo (u daljnjem tekstu: "ICAO") u Aneksu 3: "Meteorološka služba za međunarodni zračni promet" i drugim relevantnim dokumentima, te Svjetska meteorološka organizacija (u daljnjem tekstu: "WMO") u dokumentu br. 8 "Tehnička uputstva-Meteorološka služba za međunarodni zračni promet" i drugim odgovarajućim dokumentima.

Član 2.

(Cilj)

- (1) Cilj zrakoplovne meteorološke službe BiH je doprinos bezbjednosti, redovnosti i učinkovitosti međunarodnog zračnog prometa.
- (2) Ovaj cilj će biti postignut snabdijevanjem meteorološkim informacijama, neophodnim za izvršavanje njihovih odgovornih funkcija, sljedećih korisnika: operatera, letačkog osoblja, jedinica službi zračnog prometa, jedinica za traganje i spasavanje, uprave aerodroma i svih ostalih subjekata koji su zainteresovani za vođenje ili razvoj međunarodnog zračnog prometa.

Član 3.

(Definicije)

Definicije upotrebljene u ovom Pravilniku imaju sljedeće značenje:

- (1) Aerodrom (*Aerodrome*): Definisani prostor na kopnu ili vodi (uključujući zgrade, instalacije i opremu), namijenjen, u cijelosti ili djelimično, za dolazak, odlazak i kretanje zrakoplova po tlu.
- (2) Aerodromski klimatološki pregled (*Aerodrome climatological summary*): Sažet pregled određenih meteoroloških elemenata na aerodromu, zasnovan na statističkim podacima.
- (3) Aerodromski klimatološka tabela (*Aerodrome climatological table*): Tabela koja daje statističke podatke o osmotреноj pojavi jednog ili više meteoroloških elemenata na aerodromu.
- (4) Aerodromski kontrolni toranj (*Aerodrome control tower*): Jedinica uspostavljena radi obavljanja kontrole letenja za potrebe aerodromskog prometa.
- (5) Nadmorska visina aerodroma (*Aerodrome elevation*): Visina najviše tačke oblasti za slijetanje.
- (6) Aerodromski meteorološki biro (*Aerodrome meteorological office*): Biro, lociran na aerodromu, određen da vrši meteorološke usluge za potrebe međunarodnog zračnog prometa.

-
- (7) Zrakoplovna fiksna mreža (*Aeronautical fixed service*): Telekomunikaciona služba između određenih fiksnih tačaka opremljena naročito za bezbjednost zračnog prometa i za redovno, učinkovito i ekonomično djelovanje zrakoplovnih službi.
- (8) Fiksna zrakoplovna telekomunikaciona mreža (*Aeronautical fixed telecommunication network*): Integrisani svjetski sistem zrakoplovnih fiksnih veza, kao dio zrakoplovne fiksne službe, za razmjenu poruka i/ili digitalnih podataka između zrakoplovnih fiksnih telekomunikacionih stanica koje imaju iste ili kompatibilne komunikacijske karakteristike.
- (9) Zrakoplovna meteorološka stanica (*Aeronautical meteorological station*): Stanica određena da vrši meteorološka osmatranja i priprema meteorološke izvještaje za potrebe međunarodnog zračnog prometa.
- (10) Zrakoplovna mobilna mreža (*Aeronautical mobile service*): Mobilna služba između zrakoplovnih stanica i stanica na zrakoplovima, u kojoj može učestvovati i stanica za zrakoplova za spasavanje; stanice radio fara za hitno označavanje pozicije takode mogu učestvovati u ovoj službi na frekvencijama predviđenim za slučajeve opasnosti i vanredne situacije.
- (11) Zrakoplovna telekomunikaciona stanica (*Aeronautical telecommunication station*): Stanica u zrakoplovnoj telekomunikacionoj službi.
- (12) Zrakoplov (*Aircraft*): Svaka mašina koja može koristiti reakciju (otpor) zraka različitu od reakcije između zraka i zemljine površine.
- (13) Osmatranje iz zrakoplova (*Aircraft observation*) Procjena jednog ili više meteoroloških elemenata koja se vrši iz zrakoplova u letu.
- (14) AIRMET informacija (*AIRMET information*): Informacija koju izdaje biro za meteorološko bdijenje, a koja se odnosi na javljanje, ili očekivano javljanje, određenih meteoroloških pojava na ruti, koje mogu uticati na bezbjednost leta zrakoplova na malim visinama i koje već nisu uključene u izdatu prognozu za letove na malim visinama u datoj oblasti dostavljanja informacija ili njenoj podoblasti.
- (15) Izvještaj iz zraka (*Air-report*): Izvještaj iz zrakoplova u letu, pripremljen u saglasnosti sa zahtjevima za pozicijom, operativnim i/ili meteorološkim izvještavanjem.
- (16) Jedinica službi zračnog prometa (*Air traffic services unit*): Opći pojam različitog značenja - jedinica kontrole letenja, centar informacija za letenja ili biro za izvještavanje službi zračnog prometa.
- (17) Alternativni aerodrom (*Alternate aerodrome*): Aerodrom ka kome zrakoplov može biti upućen kada postane nemoguće ili nepreporučljivo da nastavi prilaženje ka, ili da izvrši sletanje na aerodrom opredjeljenja. Alternativni aerodrom uključuje:
- Alternativni aerodrom za zrakoplov u polijetanju (*Take-off alternate*): Alternativni aerodrom na koji zrakoplov može da sleti, ako se za to javi potreba ubrzo nakon polijetanja, a nije u mogućnosti da se vrati na aerodrom polijetanja.
 - Alternativni aerodrom za zrakoplov na ruti (*En-route alternate*): Aerodrom na koji zrakoplov može da sleti ako se nađe u stanju opasnosti na ruti.
 - ETOPS alternativni aerodrom za zrakoplove na ruti (*ETOPS En-route alternate*): Povoljan i pogodan alternativni aerodrom na koji zrakoplov može da sleti poslije otkaza motora ili u drugim nenormalnim ili vanrednim situacijama dok je na ruti pri ETOPS letu.
 - Alternativni destinacioni aerodrom (*Destination alternate*): Alternativni aerodrom ka kome zrakoplov može da se uputi ako slijetanje na aerodrom opredjeljenja postane nemoguće ili nebezbjedno.

Aerodrom sa koga let započinje može takode biti alternativni aerodrom za zrakoplov na ruti ili alternativni destinacioni aerodrom za taj let.

-
- (18) Apsolutna visina (*Altitude*): Vertikalno rastojanje nivoa, tačke ili predmeta koji se smatra tačkom, mjereno od srednjeg nivoa mora (*MSL-mean sea level*).
- (19) Jedinica prilazne kontrole (*Approach control unit*): Jedinica formirana da obezbijedi službu kontrole letenja za kontrolisane letove u dolasku ili na odlasku, sa jednog ili više aerodroma.
- (20) Nadležna ATS vlast (*Appropriate ATS authority*): Relevantna vlast, određena od strane države odgovorna za obezbjeđivanje službi zračnog prometa u zračnom prostoru za koji je odgovorna.
- (21) Centar oblasne kontrole letenja (*Area control centre*): Jedinica formirana da obezbijedi službe kontrole letenja za kontrolisane letove u kontrolisanim oblastima koje su u njenoj nadležnosti.
- (22) Sistem za automatski nadzor pozicije (*ADS-Automatic dependet surveillance*): Tehnologija nadzora pozicije kod koje zrakoplov automatski obezbjeđuje, putem dejta-linka, podatke dobijene od on-board navigacije i fiksnih pozicionih sistema, uključujući, četvorodimenzionalnu identifikaciju zrakoplova i dodatne podatke, kao što je propisano.
- (23) Brifing (*Briefing*): Usmeni komentar o postojećim i/ili očekivanim meteorološkim uvjetima.
- (24) Oblačnost od operativnog značaja (*Cloud of operational significance*): Visina oblaka ili baze oblaka ispod 1500 m (5000 ft) ili ispod minimalne sektorske visine, kad god je višlja.
- (25) Konsultacije (*Consultation*): Razgovor sa prognostičarem ili drugim kvalifikovanim licem o postojećim i/ili očekivanim meteorološkim uvjetima koji se odnose na let; diskusija uključuje odgovore na pitanja.
- (26) Kontrolisana oblast (*Control area*): Kontrolisani zračni prostor koji se prostire naviše u odnosu na određenu granicu iznad zemlje.
- (27) Nivo krstarenja (*Crusing level*): Nivo koji se održava tokom značajnog dijela leta.
- (28) Nadmorska visina (*Elevation*): Vertikalno rastojanje tačke ili nivoa na površini zemlje, mjereno od srednjeg nivoa mora.
- (29) Letenje povećanog doleta (*Extended range operation*): Bilo koji let zrakoplova sa dva turbo motora, kada je vrijeme leta sa samo jednim motorom pri brzini krstarenja (u uvjetima ISA i mirnog vazduha), od neke tačke na ruti do nekog odgovarajućeg alternativnog aerodroma veće od najmanjeg vremena odobrenog od strane države tog zrakoplovnog korisnika
- (30) Član posade (*Flight crew member*): Licencirani član osoblja zaduženog za osnovne operacije u zrakoplovu za vrijeme dužnosti u toku leta.
- (31) Dokumentacija za let (*Flight documentation*): Pisani ili štampani materijali, uključujući karte ili obrasce, koji sadrže meteorološke informacije za let.
- (32) Centar informacija za letenje (*Flight information centre*): Jedinica formirana da obezbijedi službu informacija za letenje i službu uzbunjivanja
- (33) Oblast informacija za letenje (*Flight information region*): Zračni prostor određenih dimenzija u kojem je obezbijedena služba informacija za letenje i služba uzbunjivanja.
- (34) Nivo leta (*Flight level*): Površina konstantnog atmosferskog pritiska koja se odnosi na određenu vrijednost pritiska, 1013,2 hPa, odvojena od drugih takvih površina određenim intervalima pritiska.
- a) *Visinomjer kalibrisan u saglasnosti sa Standardnom atmosferom:*
- 1) *kada je podešen na QNH, označavaće nadmorsku visinu*
 - 2) *kada je podešen na QFE, označavaće visinu iznad QFE referentnog nivoa*

3) kada je podešen na pritisak 1013,2 hPa može se koristiti za označavanje nivoa leta

b) Termini "visina" i "nadmorska visina" korišćeni u a) prije označavaju "visinomjersku" nego geometrijsku visinu i nadmorsku visinu.

(35) Prognoza vremena (*Forecast*): Izvještaj o očekivanim meteorološkim uvjetima za određeno vrijeme ili period iza određenu oblast ili dio zračnog prostora.

(36) GAMET prognoza za oblast (*GAMET area forecast*): Prognoza za oblast, u skraćenom otvorenom tekstu, za letove na malim visinama u oblasti informacija za letenje ili njenoj podoblasti, koju priprema zrakoplovna služba, zadužena, od strane odgovarajućeg organa vlasti, za poslove bdijenja u oblasti zaduženja i koju razmjenjuje sa meteorološkim službama u susjednim oblastima informacija za letenje, u skladu sa međusobnim dogovorom.

(37) Podaci u tačkama mreže u digitalnom obliku (*Grid point data in digital form*): Računarom obrađeni meteorološki podaci za mrežu pravilno raspoređenih tačaka na karti namijenjeni za prenošenje iz meteorološkog računara u drugi računar u kodiranom obliku pogodnom za automatsku upotrebu.

Napomena: U većini slučajeva ovakvi podaci se prenose telekomunikacijama srednjih i velikih brzina.

(38) Visina (*Height*): Vertikalno rastojanje nivoa, tačke ili objekta koji se smatra za tačku, mjereno od određene početne vrijednosti.

(39) Principi ljudskog faktora (*Human Factors principles*): Principi koji se primjenjuju za zrakoplovnu namjenu, potvrde, obuku, postupke i rukovanje i koji zahtijevaju bezbjednu vezu između ljudskih i ostalih komponenti sistema odgovarajućim razmatranjem ljudskih osobina.

(40) Međunarodno bdijenje nad vulkanima na zračnim putevima (*IAVW-International airways volcano watch*): Međunarodni dogovori o praćenju i obezbjeđivanju upozorenja zrakoplovima na vulkanski pepeo u atmosferi.

IAVW je bazirano na saradnji zrakoplovnih i ne-zrakoplovnih operativnih jedinica koje koriste izvedene informacije od osmatračkih izvora i mreža koje obezbjeđuju države. Tim bdijenjem koordinira ICAO u saradnji sa drugim zainteresovanim međunarodnim organizacijama.

(41) Nivo (*Level*): Opći izraz koji se odnosi na vertikalnu poziciju nekog zrakoplova u letu i označava visinu, apsolutnu visinu ili nivo leta.

(42) Meteorološka vlast (*Meteorological authority*): Vlast koja obezbjeđuje ili organizuje meteorološku službu za potrebe međunarodnog zračnog prometa u ime države ugovornice.

(43) Meteorološki bilten (*Meteorological bulletin*): Tekst koji obuhvata meteorološke informacije, a prethodi mu odgovarajuće zaglavlje.

(44) Meteorološka informacija (*Meteorological information*): Meteorološki izvještaj, analiza, prognoza i svaki drugi izvještaj koji se odnosi na postojeće ili očekivane meteorološke uvjete.

(45) Meteorološki satelit (*Meteorological satellite*): Vještački Zemljin satelit koji vrši meteorološka osmatranja i prenosi ta osmatranja na Zemlju.

(46) Meteorološki biro (*Meteorological office*): Biro zadužen za vršenje meteoroloških usluga za međunarodni zračni promet.

(47) Meteorološki izvještaj (*Meteorological report*): Izvještaj o osmotrenim meteorološkim uvjetima koji se odnose na određeno vrijeme i lokaciju.

(48) Minimalna sektorska visina (*Minimum sector altitude*): Najmanja apsolutna visina koja se može koristiti, a koja obezbjeđuje minimalno nadvišavanje od 300 m (1000 ft) iznad svih objekata lociranih u

oblasti nekog sektora unutar kruga polumjera 46 km (25 NM) čiji je centar u radionavigacionom sredstvu.

- (49) Meteorološko osmatranje (*Meteorological observation*): Procjena jednog ili više meteoroloških elemenata.
- (50) Operativna kontrola (*Operational control*): Kontrola odgovarajućeg organa o započinjanju, nastavljanju, promjeni rute ili završetku leta u cilju bezbjednosti zrakoplova i redovnosti i učinkovitosti leta.
- (51) Operativni plan leta (*Operational flight plan*): Plan operatora za bezbjedno vođenje leta zasnovano na uzimanju u obzir osobina zrakoplova, drugih operativnih ograničenja i odgovarajućih očekivanih meteoroloških uvjeta na ruti leta i na odgovarajućem aerodromu.
- (52) Operativno planiranje (*Operational planning*): Planiranje postupaka leta od strane operatora.
- (53) Operator (*Operator*): Osoba, organizacija ili poduzeće angažovano u (ili kojima se nudi učešće u) zrakoplovnim aktivnostima.
- (54) Voda zrakoplova (*Pilot-in-command*): Pilot kojeg je odredio operator, ili u slučaju općeg zrakoplovstva, vlasnik, koji upravlja zrakoplovom i koji je zadužen za bezbjedno odvijanje leta.
- (55) Preovlađujuća vidljivost (*Prevailing visibility*): Vidljivost osmotrena u skladu sa definicijom "vidljivost", koja dostiže ili prevazilazi najmanje polovinu unutar horizonta ili najmanje polovinu površine aerodroma. Ove oblasti mogu uključivati granični i ne granični sektor.
- Ova vrijednost može biti ocijenjena od strane osmatrača i/ili instrumentalnim putem. Kada su instalisani instrumenti, oni se koriste za obezbjeđenje najbolje procjene preovlađujuće vidljivosti.
- (56) Prognozička karta (*Prognostic chart*): Prognoza određenog/ih meteorološkog/ih elemenata za određeno vrijeme ili period i za određenu površinu ili dio zračnog prostora, grafički prikazana na karti.
- (57) Garancija kvaliteta (*Quality assurance*): Sve planirane i sistematske aktivnosti koje se primjenjuju unutar sistema kvaliteta (i prikazuju kada je to potrebno) da bi se obezbijedila odgovarajuća pouzdanost da će neki entitet ispuniti zahtjeve u pogledu kvaliteta (ISO 9000:2000).
- (58) Kontrola kvaliteta (*Quality control*): Operativne aktivnosti i tehnike koje se koriste da bi se ostvarili zahtjevi za kvalitet (ISO 9000:2000).
- (59) Upravljanje kvalitetom (*Quality management*): Sve aktivnosti ukupnog upravljanja funkcijama koje određuju politiku kvaliteta, ciljeve i odgovornost i njihova primjena pomoću takvih mjerila kao što su planiranje kvaliteta, kontrola kvaliteta, garancija kvaliteta i unapređenje kvaliteta unutar sistema kvaliteta (ISO 9000:2000).
- (60) Sistem kvaliteta (*Quality system*): Organizaciona struktura, procedure, procesi i resursi koji su potrebni za primjenu upravljanja kvalitetom (ISO 9000:2000).
- (61) Regionalni zrakoplovni sporazum (*Regional air navigation agreement*): Sporazum odobren od strane Savjeta ICAO, obično na prijedlog regionalnog zrakoplovnog skupa.
- (62) Tačka izvještavanja (*Reporting point*): Određena geografska lokacija u odnosu na koju se može izvjestiti o poziciji zrakoplova.
- (63) Centar za koordinaciju spasavanja (*Rescue coordination centre*): Centar odgovoran za efikasnu organizaciju traganja i spasavanja i za koordinaciju izvođenja operacije traganja i spasavanja u oblasti traganja i spasavanja.
- (64) Poletno-sletna staza (*Runway*): Definisana pravougaona površina na aerodromu pripremljena za polijetanje i slijetanje zrakoplova.

(65) Vidljivost poletno-sletne staze (*RVR-Runway visual range*): Daljina sa koje pilot zrakoplova, na centralnoj liniji poletno-sletne staze, može vidjeti oznake na površini piste ili svijetla koja označavaju pistu ili određuju njenu centralnu liniju.

(66) Jedinica službe traganja i spašavanja (*Search and rescue services unit*): Opći termin koji, u zavisnosti od slučaja, može biti centar za koordinaciju spasavanja, podcentar za koordinaciju spašavanja ili uzbunjivanja.

(67) Oblast zaduženja (*Service area*). Geografska oblast unutar koje je regionalni prognostički centar odgovoran za izdavanje prognoza za oblast meteorološkim vlastima i drugim korisnicima.

(68) SIGMET informacija (*SIGMET information*): Informacija koju izdaje biro za meteorološko bdijenje, a odnosi se na javljanje ili očekivano javljanje određenih vremenskih pojava na ruti koje mogu uticati na bezbjednost leta.

(69) Standardna izobarska površina (*Standard isobaric surface*): Izobarska površina koja se širom svijeta koristi za predstavljanje i analiziranje uvjeta u atmosferi.

(70) Prag poletno-sletne staze (*Threshold*): Početak dijela poletno-sletne staze koji je upotrebljiv za sletanje.

(71) Zona dodira (*Tuchdown zone*): Dio poletno-sletne staze, iza praga, gdje zrakoplov koji sleće prvi put dodime poletno-sletnu stazu.

(72) Tropski ciklon (*Tropical cyclone*): Opći termin za bezfrontalni ciklon sinoptičkih razmjera, koji nastaje iznad tropskih ili subtropskih mora, sa uređenom konvekcijom i konačnom ciklonskom cirkulacijom prizemnog vjetra.

(73) Savjetodavni centar za tropske ciklone (*TCAC-Tropical cyclone advisory centre*): Meteorološki centar, određen regionalnim zrakoplovnim sporazumom, koji obezbjeđuje savjetodavne informacije biroima za meteorološko bdijenje o poziciji, prognoziranom pravcu i brzini kretanja, pritisku u centru i maksimalnoj brzini prizemnog vjetra tropskog ciklona.

(74) Visinska karta (*Upper-air chart*): Meteorološka karta koja se odnosi na određenu površinu ili sloj atmosfere na visini.

(75) Vidljivost (*Visibility*): Pod vidljivošću se u zrakoplovstvu podrazumijeva veće od sljedeća dva rastojanja:

a) najveće rastojanje sa kojeg se objekat pogodnih dimenzija, smješten na zemlji, može vidjeti i prepoznati kada se osmatra naspram svijetle pozadine.

b) najveće rastojanje sa kojeg se u okolini, naspram tamne pozadine, mogu vidjeti i identifikovati svjetla jačine 1000 kandela.

Ova dva rastojanja imaju različite vrijednosti u zraku date kroz koeficijent ekstinkcije (slabljenja). U slučaju b) rastojanje se mijenja sa promjenom osvjetljenja pozadine. Slučaj a) predstavlja meteorološku optičku vidljivost.

(76) Savjetodavni centar za vulkanski pepeo (*VAAC-Volcanic ash advisory centre*): Meteorološki centar, određen regionalnim zrakoplovnim sporazumom, koji obezbjeđuje savjetodavne informacije zrakoplovnim meteorološkim službama, zaduženim za poslove bdijenja, centrima oblasne kontrole, centrima informacija za letenje, svjetskim prognostičkim centrima, odgovarajućim regionalnim prognostičkim centrima i međunarodnim bankama OPMET podataka o horizontalnom i vertikalnom obimu i prognoziranom kretanju vulkanskog pepela u atmosferi, koji prati erupciju vulkana.

(77) VOLMET (*VOLMET*) Meteorološka informacija za zrakoplove u letu:

Data link- VOLMET (*D-VOLMET*) Snabdijevanje zrakoplova u letu sa tekućim aerodromskim redovnim meteorološkim izvještajima (*METAR*) i aerodromskim specijalnim meteorološkim

izvještajima (*SPECI*), aerodromskim prognozama (*TAF*), SIGMET, specijalnim izvještajima koji nisu sadržani u SIGMET, i gdje je to moguće, AIRMET putem linka.

VOLMET emisije (*VOLMET broadcast*): Redovna radio emisija koja sadrži odgovarajuće tekuće izvještaje METAR, SPECI, TAF i SIGMET

(78) Svjetski prognostički centar (*WAFC-World area forecast centre*): Meteorološki centar određen da priprema i dostavlja državama članicama prognoze značajnog vremena, prognoze vjetera i temperature na visini globalnih razmjera u digitalnom obliku odgovarajućim sredstvima, kao putem zrakoplovne fiksne mreže.

(79) Svjetski prognostički sistem (*WAFS-World area forecast system*): Svjetski sistem preko koga svjetski prognostički centri obezbjeđuju zrakoplovne meteorološke prognoze na ruti u usklađenom standardizovanom formatu.

DIO DRUGI - ORGANIZACIONA STRUKTURA

Član 4.

(Biro za meteorološko bdijenje BiH)

Biro za meteorološko bdijenje BiH je lociran na aerodromu Banja Luka i odgovora za neprekidno bdijenje nad vremenom unutar FIR Sarajevo.

Član 5

(Aerodromski meteorološki biro)

Na svim međunarodnim aerodromima u BiH uspostavljeni su aerodromski meteorološki biro koji će vrše funkcije neophodne za zadovoljenje potreba operacija leta na aerodromima.

Član 6.

(Zrakoplovne meteorološke stanice)

Na svim međunarodnim aerodromima i tačkama značajnim za zračnu plovidbu unutar BiH uspostavljene su zrakoplovne meteorološke stanice koje vrše redovna osmatranja u fiksnim intervalima vremena.

DIO TREĆI - ZRAKOPLOVNO - METEOROLOŠKO OSOBLJE

Član 7.

(Zrakoplovni meteorolog-specijalista)

Zrakoplovni meteorolog-specijalista obavlja najsloženije poslove iz domena razrade i operativne primjene postojećih i novih metoda i postupaka iz djelokruga rada zrakoplovno-meteoroloških prognostičara i tehničara.

Član 8.

(Zrakoplovno-meteorološki prognostičar)

Zrakoplovno- meteorološki prognostičar obavlja operativne poslove koji sadrže zrakoplovna meteorološka uputstva i prognoze.

Član 9.

(Zrakoplovno-meteorološki tehničar)

Zrakoplovno-meteorološki tehničar obavlja poslove meteorološkog osmatranja, tehničku obradu operativnih meteoroloških podataka i prezentaciju zrakoplovnih meteoroloških informacija.

Član 10.

(Stručno osposobljavanje)

Zrakoplovno-meteorološko osoblje podliježe kontinuiranom teorijskom i praktičnom stručnom osposobljavanju.

Član 11.

(Dozvole, ovlašćenja i odobrenja)

Zrakoplovno-meteorološko osoblje mora posjedovati odgovarajuću dozvolu i ovlašćenje kojim se dokazuje stručna osposobljenost.

DIO ČETVRTI - OSMATRANJE I IZVJEŠTAVANJE

Član 12.

(Redovni osmatrački izvještaji)

- (1) Zrakoplovne meteorološke stanice, locirane na međunarodnim aerodromima u BiH vrše osmatranja, pripremaju i objavljuju izvještaje o redovnim osmatranjima na aerodromima.
- (2) Lokalni redovni izvještaji, namijenjeni zrakoplovima koji polijeću i slijeću; dostavljaju se lokalnim jedinicama službi zračnog prometa, a na raspolaganju su operatorima i ostalim korisnicima na aerodromu.
- (3) Redovni izvještaji u obliku METAR koda, za potrebe okolnih aerodroma i namijenjene za planiranje letova, dostavljaju se putem AFTN u međunarodnu bazu OPMET podataka.

Član 13.

(Specijalni osmatrački izvještaji)

- (1) Zrakoplovne meteorološke stanice, locirane na međunarodnim aerodromima u BiH, po potrebi vrše osmatranja, pripremaju i objavljuju specijalne meteorološke izvještaje o osmatranjima na aerodromima.
- (2) Specijalni izvještaj u obliku SPECI koda je namijenjen za planiranje letenja i potrebe okolnih aerodroma, a dostavlja se putem AFTN mreže međunarodnoj bazi OPMET podataka.

DIO PETI - PROGNOZE

Član 14.

(Aerodromska prognoza)

- (1) Prognoza za aerodrom se izdaje u naznačeno vrijeme i sastoji se od sažetog izvještaja o očekivanim meteorološkim uvjetima na aerodromu za određeni period, a razmjenju se u obliku TAF koda.
- (2) Aerodromski meteorološki biro koji priprema prognozu za aerodrom neprekidno prati ostvarenje prognoze i po potrebi izdaje izmjene ili dopune tih prognoza, pri čemu dužinu izvještaja prognoze i broj promjena treba svesti na minimum.

(3) U slučaju da se prognoza za aerodrom ne može pratiti kontinuirano tokom perioda važnosti, treba biti poništena.

Član 15.

(Prognoza za polijetanje)

- (1) Prognoza za polijetanje se odnosi na određeni period vremena i sadrži informacije o očekivanim uvjetima vremena iznad poletno-sletne staze.
- (2) Ova prognoza se dostavlja operatorima i članovima letачkih posada, na zahtjev, unutar perioda od tri časa prije očekivanog vremena polijetanja.

Član 16.

(Prognoza za slijetanje)

- (1) Prognoza za slijetanje se priprema u obliku prognoza tipa TREND, a njihovim objavljivanjem se zadovoljavaju zahtjevi lokalnih korisnika i posada zrakoplova koji se nalaze na oko jedan sat leta od aerodroma.
- (2) Prognoza za slijetanje se sastoji od redovnog ili specijalnog izvještaja u obliku METAR/SPECI koda za aerodrom kome je dodat sažet izvještaj o očekivanom razvoju meteoroloških uvjeta na tom aerodromu, a njen period važnosti je i dva sata u odnosu na termin izvještaja.

Član 17.

(Prognoza za oblast)

Prognoze za oblast i rutu, različite od prognoza koje se izdaju u okviru svetskog prognostičkog sistema, se ne izdaju.

DIO ŠESTI - INFORMACIJE I UPOZORENJA

Član 18.

(SIGMET)

SIGMET informacije za FIR Sarajevo, a na osnovu međudržavnog Ugovora, izdaju Službe meteorološkog bdijenja susjednih zemalja.

Član 19.

(AIRMET informacije)

AIRMET informacije se ne izdaju.

Član 20.

(Upozorenja za aerodrom)

- (1) Upozorenja za aerodrom sadrže sažete informacije, u otvorenom tekstu, o meteorološkim uvjetima koji mogu nepovoljno uticati na zrakoplove na zemlji, uključujući i parkirane, na aerodromska sredstva i službe.
- (2) Aerodromski meteorološki biro određen za pružanje usluga na tom aerodromu izdaje upozorenja za aerodrom operatorima, aerodromskim službama i drugim zainteresovanim.

Član 21.

(Upozorenja za smicanje vjetra)

(1) Aerodromski meteorološki biro, kada raspoložu odgovarajućim informacijama, izdaju sažete informacije o osmotrenom ili očekivanom postojanju smicanja vjetra koje bi moglo nepovoljno uticati na zrakoplove na putanji prilaženja ili na putanji polijetanja ili u toku kružnog prilaženja između nivoa PSS i 500 m (1600 ft).

(2) Informacije o smicanju vjetra se uključuju kao dopunske informacije u redovne i specijalne izvještaje u obliku METAR/SPECI koda.

Član 21.

(Zrakoplovne klimatološke informacije)

(1) Zrakoplovne klimatološke informacije čine segment predletne dokumentacije i važnih informacija za planiranje letva i pripremaju se u obliku aerodromskih klimatoloških pregleda i aerodromskih klimatoloških tabela.

(2) Zrakoplovne klimatološke informacije se zasnivaju na osmatranjima vršenim u periodu od najmanje pet godina.

DIO SEDMI - DOKUMENTACIJA ZA LET

Član 21.

(Predletna dokumentacija)

Aerodromski meteorološki biro su dužni da pripreme meteorološke informacije u formi predletne dokumentacije i da je na zahtjev dostave operatorima i/ili članovima letačkih posada.

Član 22.

(Brifing i konsultacije)

Aerodromski meteorološki biro su dužni obezbijediti brifing i/ili konsultacije za članove letačkih posada.

DIO OSMI - ZAVRŠNE ODREDBE

Član 23

(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osam dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".